

MŪSŲ LIETUVA

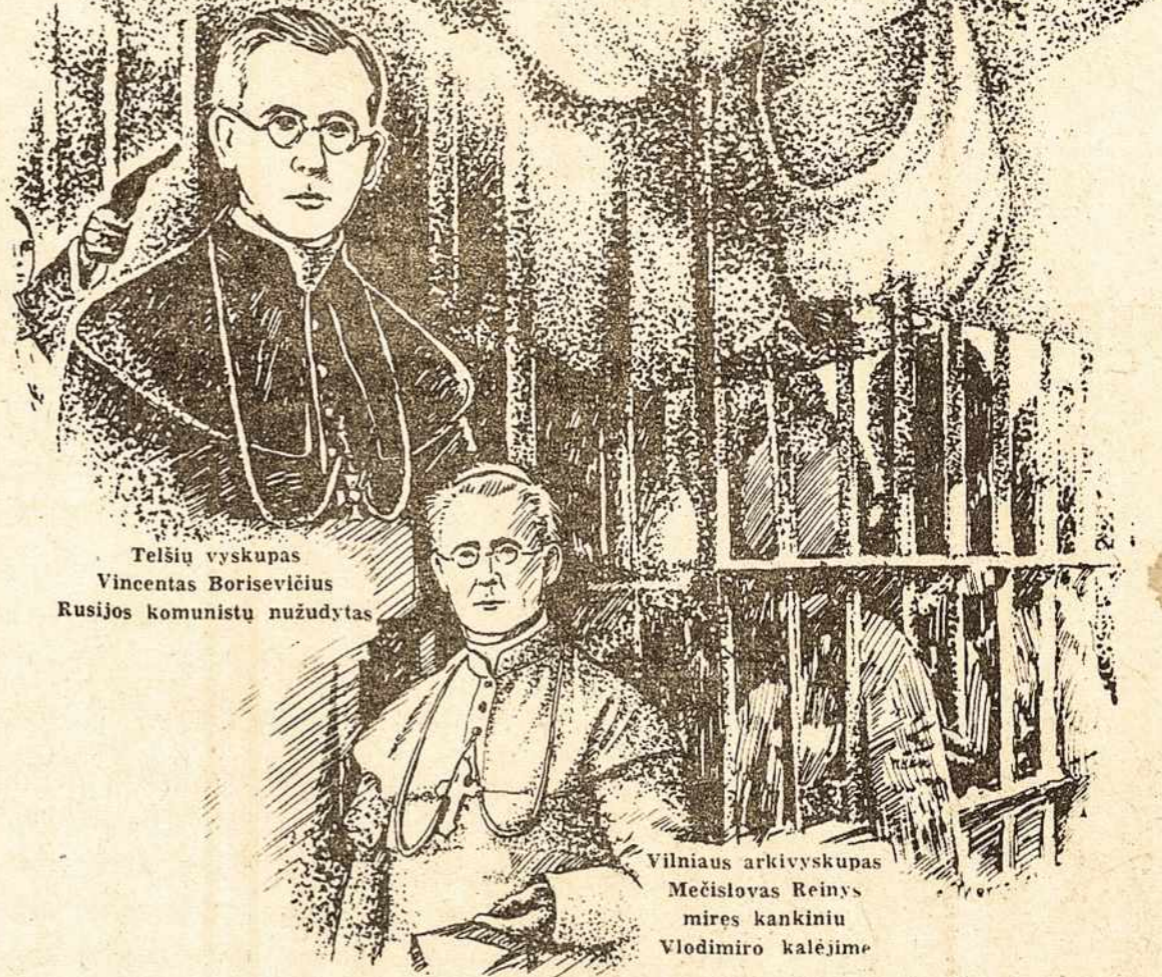
NR. 24 (1559) – SEMANÁRIO – 1978 M. BIRŽELIS – JUNHO 22 D. – 5,00 kr.
Rua Juatindiba, 20 (28) Caixa Postal 4421 – 01000 São Paulo, SP. Tel. 273-0338

Rusai ateina?

Kai buvo rodomas taip pavadintas filmas, plačioji visuomenė susidomėjo, ir tai ne tiek pačiu fantastinio pobūdžio filmu, kiek jo vardu. Mat, išgirdus tokį tvirtinimą, kiekvienam kyla klausimas, ar tikrai jie ateina. Rusų atėjimas, t.y. sovietinės Rusijos, tapatinamos su Sov. Sąjunga, ekspansija, tebėra neatsakytas klausimas. Vieni mano, kad sovietinė imperija nebėra ekspansinė, kad jai pačiai gresia irimas iš vidaus, kad ji darosi nebe pajėgi plėstis. Kiti vis dėlto yra nuomonės, kad sovietinė imperija, atstčiusi savo galybę po II D. karo, nuolat stiprina karines savo pajėgas ir netgi pralenkė vakariečius. Esą ji ir toliau veržiasi į pasaulį, stengdamasi pajungti savajai galybei vis naujus kraštus, dengdama savo tikslus tarptautinio komunizmo skraiste. Taigi, šios galvosenos nuomone posakis "rusai ateina" vertas rimto dėmesio. Kuri nuomonė teisingesnė, vargu ar gali kas su visu tikrumu pasakyti, nes tai dalykai, kurių niekas negali tiksliai išmatuoti. Net ir sovietiniai disidentai, atvykę į Vakarus, nėra vienos nuomonės. Vieni pabrėžia vieną pusę, kiti kitą. Vieniems Sov. Sąjunga tebėra jėga, kurią vakariečiai galėtų įveikti tik turėdami didesnę jėgą, kitiems — Sov. Sąjunga yra silpnėjantis milžinas, kuris pats sunyks iš vidaus dėl esamų sistemos silpnybių.

NORS šiame klausime nėra aiškumo, tačiau yra elementų, kurie šioje sudėtingoje problemoje jau gana ryškiai matyti. Visų pirma jau matyti, kad Sov. Sąjungos idėjinis pagrindas — komunizmas yra netekęs spindėjimo. Jeigu seniau daug kas domėjosi komunizmo idėja, kūrė jam eileraščius, garbino kaip proletariato išganymą, tai šiandieną to užsidegimo nebegirdėti. Galimas dalykas, kad ilgainiui graži buvusi idėja pasidarė baisi, nes žadėtas visuomeninis rojus nepavyko įgyvendinti. Vietoje rojus daugeliu atžvilgiu atsirado pragaras, kuriame kenčia milijonai. Vietoje skelbtos laisvės, lygybės, brolybės įsigalėjo vergija, nauja luominė biurokratija, dar didesnė nelygybė bei neapykanta. Visa tai puikiai mato ne tik Sov. Sąjungos gyventojai, bet ir visas pasaulis. Čia pasitvirtino kadaise W. Foersterio pareikšta mintis, kad nuo komunizmo žmones išgydo pats komunizmas. Geriausias vaistas esąs — pačiam ta liga persirgti ir tuo būdu įgauti imunitetą. Tai mato ir eurokomunizmas. Dėlto jis bando atsikabinti nuo sovietinio kurpalo, sukurti "patobulintą" komunizmą, priimtina Vakarų žmonėms. Prieš jį reaguoja ne tik maskvinis komunizmas, bet ir kraštutiniai revoliucininkai, tebesvajoją apie kruviną revoliuciją, kuri pajėgė sugriauti senąją sistemą Rusijoje. Jų manymu, tai vienintelis tikras kelias į komunizmą.

JEIGU idėjiniu požiūriu Sov. Sąjunga nebeturi pirmykščio spindėjimo, paskatinusio ir kaikiuriuos sovietinio bloko kraštus atitolti nuo Maskvos, tai kariniu požiūriu Sov. Sąjunga tebėra didelė mašina, kurios veikimas ir pajėgumas nebūtinai priklauso nuo komunistinės idėjos. Tą mašiną valdo ne idėjos, o pragmatinė politika, kuria yra paremta visa sovietinė imperija. Jeigu pradžioje jina buvo idealistinė, tai dabar ji yra iš esmės imperialistinė.

Tešų vyskupas
Vincentas Borisevičius
Rusijos komunistų nužudytas

Vilniaus arkivyskupas
Mečislovas Reinyš
mires kankiniu
Vlodimiro kalėjime

MALDA UŽ LIETUVĄ

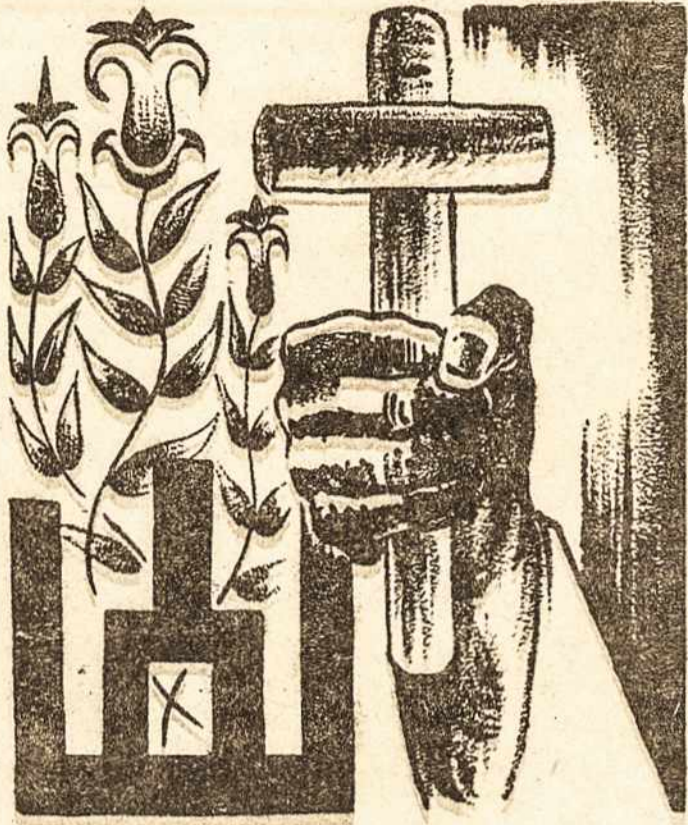
Dieve, visos žmonijos ir atskirų tautų Tėve, šaukiames Tavo gailėstingumo ir pagalbos lietuvių tautai. Gražink, prašome, mūsų tėvynei laisvės dienas. Gailėstingiausias Tėve, suteik paguodos ištikimiesiems Tau ir savo tautai. Stiprink persekiojamus, kalinius ir tremtinius.

Sutrupink, Viešpatie, bandymų laiką ir padaryk, kad greitai visi galėtų laisvai Tau tarnauti ir Tavo garbinti.

Marija, gelbėki krauju ir asaromis, pasiaukojimais ir meile išpuoštą žemę. Padėki prisikelti mūsų šventai Lietuvai. Amen.

Jai rūpi nuolatinė plėtra, nauji politiniai ir kariniai laimėjimai. Tam tikslui tarnauja ir visi atolydžiai, prancūziškai vadinami "détente". Imperialistinė mašinerija nepripažįsta jokios atotampos, nes jos paskirtis yra riedėti. Dėlto ji švaistėsi ir Vietname, ir Kambodijoje, ir Afrikos kraštuose... Ir ji tai daro, kai vakariečiai, atolydžio užliūliuoti, ramiai sau ilsisi, derasi dėl nusiginklavimo, dėl žmogaus teisių. Sovietinė mašinerija nebūtų tokia agresyvi ir daug kur laiminti, jeigu jaustų nenugalimą pasipriešinimą. Ji išaugo ir išsiplėtė ypač dėl vakariečių ir aplamai laisvės jėgų pasyvumo. Dabar sunkiau ją sustabdyti, nes daug reikiama inercijos jėga. Su ja tenka skaitytis visiems, ir nėra pagrindo guostis, kad ji pati sudils. Kol ji sudils, dar daug kraštų sudilins ir vienu ar kitu būdu paglemš, juoba, kad tokia imperinė mašina turi ir atsinaujinimo galimybę. Laisvės jėgos turėtų jausti šią grėsmę ir atsimentiti, kad totalistinė sistema veikiausiai griūva tik sunaikinus karinę jos galybę. Kol tai nepasiekta, šūksnis "rusai ateina" nuolat skatins budėti.

Tėviškės Žiburiai

L I E T U V A N O R I B Ū T I N E P R I K L A U S O M A

Lietuvių tautai
gedulingą birželio
mėnesį pasaulio opini-
jai primena VLIKAS per
angliškąjį Eltos biuletinį. Lie-
tuvų organizacijos ir pavieniai tau-
tiečiai kviečiami atitinkamai infor-
muoti kitataučius. * * * * *

BIRŽELIO MĖNESĮ lietuviai mini dvi gedulingas sukaktis. Kai 1940 birželio naciai puolė Paryžių, Stalino-Hitlerio sandėrininkas Sovietų Sąjunga, įsiveržusi į Lietuvą, užslopino jos laisvę ir nepriklausomybę. Po metų, 1941 birželio 14-20, per sovietinį masinį terorą Lietuvoj žuvo apie 5000 gyventojų ir 35.000 vyrų, moterų bei vaikų buvo išvežta į Gulago salyną. Šią deportaciją, iki 1952 metų, sekė kitos — iš viso palietusios apie 400.000 asmenų. Daug išvežtųjų pakirto nežmoniškos sąlygos: šaltis, ligos ir badas vergų stovyklose. Abi birželinės gedulo sukaktys yra glaudžiai viena su kita susijusios — antroji yra pirmosios neišvengiama išdava. Lietuvai primesta komunistinė sistema atnešė tautai didžiąją kančią — genocidą.

Jau 38 metai, kai Lietuvą gniaužia sovietinė okupacija, bet Lietuva yra tautinio susipratimo pavyzdys, ir lietuvių pasiryžimas būti laisvais ir nepriklausomais yra nepalūžęs.

Lietuvių ryžtinga laikysena prieš svetimųjų jungą ir atgyvenusią totalitarinę santvarką sovietinėje imperijoje yra daugeliu atžvilgių išskirtinė. Paskutinėmis žiniomis, Lietuvoj nuolat pasirodo septyni pogrindžio leidiniai. Nors engiama ir persekiojama tebegybuoja lietuviškoji Helsinkio grupė. Itin ryškus yra tautinio išdidumo jausmas, kurį pastebėjo Paryžiaus dienraščio *Le Monde* bendradarbis, 1978 metais lankęsis Lietuvoj. Vakarų žurnalistai, rašydami apie disidentų judėjimą Sovietų Sąjungoj, dažnai mini ribotą activistų skaičių ir rusų masių abuojumą. Visai kitaip yra Lietuvoj, kur tautiniai ir religiniai activistai randa galingą atramą plačiausiuose gyventojų sluogsnuose. Paradoksine prasme, kaip tik Partijos nariai ir jų kolaborantai turėtų būti vadinami disidentais, nes jie eina prieš visuotinio nusistatymo srovę.

Nors Stalino laikų masiniai išvežimai jau nebevykdomi, Brežnevas tebetęsia, kad ir mažesniu mastu, Gulago salyno politiką. Lietuviai, perėję sovietinio teismo komediją, tebesiunčiami į darbo stovyklas vien tik už tai, kad nori praktiškai vykdyti žodžio ir minties laisvę, kuri jiems yra sovietų konstitucijos garantuota. Ankstesnis terorą tebetęsimas. Paskutinioji jo auka yra Balys Gujauskas, anksčiau jau iškalėjęs 25 metus Gulago salyne, o 1978 metais vėl nuteistas dešimčiai metų griežto režimo stovykloj ir penkeriems metams nutrėmimo. Gujauskas nuteistas vien dėl to, kad rinko istorinę medžiagą apie lietuvių partizaninį judėjimą 1944-1951 metais. Lietuviškosios Helsinkio grupės narys Viktoras Petkus taip pat laukia teismo, ir jam gresia ilgas įkalinimas.

Per 38 sovietų okupacijos metus totalitarizmas Lietuvoj iš esmės nepasikeitė, bet taip pat nepasikeitė ir lietuvių tautos ryžtas atgauti laisvę ir nepriklausomybę.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo
Komitetas

LIETUVIAI PASAULYJE

Argentina

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ ARGENTINOJE Motinos Dienos minėjimą surengė gegužės 7 d. Buenos Aires mieste, savo rūmų salėje. Paskaitą skaitė Valerija Deveikienė, išryškindama motinų reikšmę lietuvių tautai tėvynėje ir išeivijoje. Dainų programą atliko C. Mičiūdaitės paruošti mažieji ansambliciai ir "Žibučių" dainininkės. Minėjimui vadovavo I. Simanauskienė.

MINDAUGO DRAUGIJA Berisse 47-tąsias savo veiklos metines atšventė balandžio 8 d., susilaukusi daug svečių iš Buenos Aires. Juos pasveikino pirm. J. Šišlauskas, o mirusieji nariai buvo pagerbti susikauptimo minute. Dviejų dalių tautinių šokių programą atliko jaunesnieji ir vyresnieji mindaugiečiai, paruošti N. Sevenytės, akordeonais palydėti L. Gabriūno ir A. Šaulio. Vakarų vadove buvo istorijos prof. Valentina Bukauskaitė-Persico, kuri Mindaugo Draugijai atstovaus Pasaulio Lietuvių Dienose Toronte.

Australija

IŠPŪDINGĄ ROMO KALANTOS MINEJIMĄ Melburne surengė Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdyba. Gegužės 19 d. šiam mūsų tautos didvyriui buvo skirtas lietuviškas radijo pusvalandis, kurį pravedė B. Šaulytė ir A. Milvydas. Pats minėjimas gegužės 21 d. buvo pradėtas kun. P. Vaserio Mišiomis ir pamokslu Sv. Jono šventovėje. Oficialioji dalis įvyko Lietuvių Namuose po pamaldų. Programoje dalyvavo "Dainavos" ansamblio mergaitės, Virginijos ir Arūno Bruožių duetas, išraiškos šokį "Malda" atlikusios mergaitės iš Morningtono, deklamatorės, tautinių šokių "Klumpakojo" grupė su naująja savo vadove A. Morkūniene, buvusia Hamiltono gyvatariete. Minėjimas baigtas Lietuvos himnu. Padėkos žodį jaunimui tarė ALB Melburno apylinkės pirm. A. Počius.

JA Valstybės

VYSK. JUOZAS LABUKAS, Kauno arkivyskupijos ir Vilkaviškio vyskupijos valdytojas, su Rimšiškių klebonu ir Kauno kunigų seminarijos prof. kun. Jonu Žemaičiu tris pirmąsias gegužės savaites viešėjo JAV, lankydamis gimines bei pažįstamus.

A.a. KUN. JONO RAIBUZIO AT-MINIMUI Čikagos Jaunimo sodelyje pastatytas ir pašventintas lietuviškas kryžius, pagamintas tautodailės puoselėtojo A. Paskočimo. Kryžiumi pasirūpino Čikagos jūrų skautai ir skautės, nes velionis buvo aktyvus jūros skautininkas ir jų dvasios vadas. Šventinimo apeigas, dalyvaujant jūros skautams ir visuomenei, atliko kun. A. Saulaitis, SJ.

Kun. K. Pugevičius, uoliai ginant Lietuvos bei lietuvių laisvę, birželio 3 d. sulaukė dvigubos sukakties — 50 metų amžiaus ir 25 metų kunigystės. Ji buvo paminėta

specialiomis pamaldomis ir vaišėmis Niujorke, didžiojoje Kultūros Židinio salėje

Urugvajus

SAN RAFAELIO PARAPIJOS pavasario šventėje Montevideo mieste tautinius šokius šoko viduriniųjų "Rintukų" grupė, vadovaujama M. Dorelytės-Mockevičienės. Pavasario stovyklą lietuvių poilsio namuose turėjo vyresnioji jaunesniųjų "Rintukų" lietuvių kalbos klasė, kuriai vadovauja B. Mačanskiene. Stovyklavo 14 vaikų.

Vokietija

LIETUVIŲ DIENĄ Homburge gegužės 6 d. surengė VLB Saarlando ir Miesau apylinkių valdybos. Ji pradėta pamaldomis. Mišias katalikams, kurių buvo apie 100, koncelebravo Europos lietuvių vysk. A. Deksnys su kunigais B. Liubinu ir A. Bernatoniū. Evangelikų pamaldas laikė jų kun. F. Skėrys, susilaukęs 30 lietuvių. Po pamaldų visi šventės dalyviai susirinko salėje, kur juos pasveikino rengėjų vardu VLB Saarlando apylinkės pirm. Palavinskas ir vysk. A. Deksnys. Kadangi šventė buvo sujungta ir su Motinos Diena, gražų žodį tarė p. Jurgauskaitė-Nagel. Apie tėvynę bei šio žodžio reikšmę vokiškai kalbėjo Marytė Palavinskaitė, naudodama lietuviškas poezijos citatas. Ji taipgi palietė ir dabartinio jaunimo klausimą, vyresniųjų nusivylimą jaunimu. Tokiems skeptikams M. Palavinskaitė priminė, kad kovą už tėvynės laisvę savo gyvybės aukomis yra pradėję du jaunuoliai — Jan Palachas Prahoje ir Romas Kalanta Kaune. Programą atliko deklamatorius Vytautas Nagel, M. Dambriūnaitės vadovaujamos mergaitės iš Vasario 16 gimnazijos, atlikusios tautinius šokius.

Lietuvaitė vienuolė pranciškonė **GABRIELĖ MAZE - MAZELIAUS-KAITĖ**, pasižymėjusi JAV moksliniame gyvenime. Pastaruoju metu ji išrinkta Pensilvanijos Mokslo Akademijos pirmininke dvejų metų laikotarpiui. Gimusi JAV-se 1906 m. Mokėsi lietuvių ir amerikiečių mokyklose. 1956 m. gavo filosofijos (biologijos - matematikos) daktarės laipsnį

"LKB Kronika" Nr. 31

„Bažnyčios reikalus tvarko valstybė“

Draudžiama pardavinėti devocionalijas net ir šventoriuje

Raseiniai

1977 spalio 17 Viduklės klebonas kun. Alf. Svarinskas pasiuntė Raseinių rajono pirmininko pavaduotojui Z. Butkui tokį prašymą:

„Artinasi katalikams brangios ir prasmingos šventės: Visi šventieji ir Vėlinės. Per tas dienas Bažnyčia džiaugiasi savo vaikų, pasiekusių Dangu, laime ir meldžiasi prie Skaistyklos vartų, prašydama Dievo gailingumo ken-

čiantiems.

Pagal tūkstantmetę tradicija Vėlinių išvakarėse tikintieji eina į kapines pagerbti savo mirusiųjų.

Todėl prašau duoti leidimą ir Viduklės katalikams atlikti savo šventą pareigą pagal Apeiginą (išleista 1966). Eisena bus grynai religinė, giedant Visų šventųjų litaniją ir psalmę 45 — Dievas mūsų prieglauda ir stiprybė. Pramatomas laikas 17-18 val. To-

dėl ateistams mes visai netrukdytume“.

Rajono valdžia leidimo nedavė, tačiau procesija vistiek įvyko. Šitokių leidimų rajono valdžia niekam neduoda.

Kaunas. 1977 m. gruodžio 11 d. (sekmadienį) milicijos vyr. leitenantas išvaikė senutes, prie Kauno Katedros pardavinėjančias devocionalijas.

Senutes bandė ginti į bažnyčią einantys žmonės.

Milicininkas grasino: „Nepatenkinti? Skambinkite Brežnevui. Jei norite politikuoti, nuvešiu į skyrių, ten galėsite politikuoti“. Tikintieji bandė aiškinti, kad jie neturi kur nusipirkti devocionalijų. Kaip sudertinti naują Konstituciją ir tikinčiųjų beteisiškumą? Į tai milicijos leitenantas atžė: „Ar gerai skaitėte Konstituciją? Paskaitykite ir žinosite, kad praėjo tie laikai, kai jūs darėte, ką norėjote. Žinokite bažnyčia yra valstybės, jūs tik ją nuomojate. Dabar ir bažnyčios visus reikalus tvarko valdžia“.

Šiluva

„LKB Kronikos“ 30-me numeryje buvo aprašytas Lietuvos jaunimo žygis į Marijos šventovę Šiluvoje. Jaunimas, nenorėdamas, kad KGB sunaikintų susitikimo vietoje miškelyje pastatytą kryžių, jį perkėlė į saugesnę vietą prie Zosės Alubickienės sodybos. Tačiau rugpiūčio 22 naktį 1 val. atvažiavo dengta mašina keturi vyrai, išrovė kryžių, nūdraskė rūtų vainikus ir išsivežė. Rugpiūčio 22 rytą iš Raseinių atvažiavo du čekistai ir tardė Alubickienę bei jos sūnų, kas prie jų sodybos pastatė kryžių. Tardytojų didžiam nusivylimui nei motina, nei sūnus nematė, kada buvo pastatytas kryžius.

Pociūnėliai

1977 m. gruodžio 15 d. pas Pociūnėlių kleboną kun. A. Jokūbauską atvyko iš rajono 5 as-

menų komisija patikrinti ar klebonas kartais ne vogta skarda padengė bažnyčios stogą. Komisijos nariai iš akies pamatavo bažnyčios stogo plotą ir apskaičiavo kiek išnaudota tonų skardos. gąsdino iškelsią bylą. Nieko nepesė nuvyko į Kauno taros bazę ir barė sandėlninkus, kam bažnyčiai pardavę tokį kiekį skardos.

Iki šiol kunigai iš tarybinės valdžios pusės remontų metu patiria tik šitokią pagalbą — barimus, dokumentų tikrinimus, gąsdinimus ir pan.

Sovietų ambasadai nutraukė elektrą

New Yorkas. — Sovietų Sąjungos ir Irako oficialūs santykiai yra geri, bet tai kas darosi Bagdade, primena komiškas operas: sovietų ambasadai Irakas nutraukė elektrą ir vandenį. Irakiečiai, įtardami, kad iš sovietų ambasadose sekama netoli esančios prezidentūros veikla ir pasikalbėjimai, ambasadai liepė per šešis mėnesius susirasti kitas patalpas. Terminas pasibaigė, bet ambasada neišsikraustė, tai ir nutraukė visus patarnavimus („Newsweek“, IV.3).

Sacharovui išjungė telefoną

Maskva. — Sacharovas Maskvoje pranešė, kad saugumas išjungė jo telefoną, dar labiau apsunksino jo ryšius su visuomene. Sacharovas, pastebėjęs, kad jo telefonas išjungtas, nuvyko pasiteirauti, kas su telefonu yra atsitiškė. Telefonų įstaigoje jam buvo pranešta, jog nebuvo duota jokio įsakymo telefoną izoliuoti. vadinas telefoną išjungė saugumo žmonės.

FONDA DISIDENTAMS BEI JŲ SEIMOMS remti įsteigė VLB krašto valdyba, atidarydama specialią sąskaitą: Disidenten-Konto Nr. 8.9516. 08 Volksbank Kreis Bergstrasse, Bankleitzahl 553 915 00, 6840 Lampertheim, W. Germany. Fondo rėmėjus žadama skelbti „Vokietijos LB valdybos Informacijų“ biuletenyje. Jo lėšomis bus šelpiami ne tik lietuvių, bet ir kitų tautybių vargan patekę disidentai bei jų šeimų nariai. Pirmiausia betgi norima padėti Baliui Gajauskui, jo senutei motinai, gen. P. Grigorenkai, Petru Paulaičiui, Viktorui Petkui ir Nijolei Sadūnaitei.

ALGUNS DADOS SOBRE A LITUÂNIA

Antes da 2a. Guerra Mundial, a LITUÂNIA (com a LETÔNIA e a ESTÔNIA) era uma republica independente, com 4.050.000 habitantes, católicos, que frequentavam 1.202 entre igrejas e capelas, onde atuavam 14 bispos, 1.646 padres, 1.586 irmãos leigos e freiras.

Desde a ocupação militar pela União Soviética, em 15 de junho de 1940, e sua "incorporação" à URSS, o País perdeu 1.103.000 habitantes; entre eles, grande porcentagem do clero. Bispos e padres foram deportados e martirizados. Foi abolida a propriedade particular. Seminários foram ocupados pelos invasores; igrejas fechadas ou adibidas a outros usos profanos. Assim em Vilnius, a capital da Lituânia, foram fechadas 16 capelas e 26 igrejas; entre estas, a antiga catedral, o coração do povo católico lituano, foi transformada em galeria de arte, e o templo nacional de S. Casimiro, padroeiro principal da Lituânia, foi convertido em museu do ateísmo. Em KAUNAS, a segunda cidade do País, de 30 igrejas, ficaram abertas somente 8. E aquelas que continuam abertas, ficam propriedade do estado; ele as cede ao povo "gratuitamente", cobrando porém impostos bastante elevados.

É proibido o ensino religioso às crianças; controlada a frequência à igreja, em particular dos jovens; impedida qualquer publicação religiosa...

A Igreja está, praticamente, condenada à morte.

O Cristo porém na Lituânia está vivo. E vive com a sua Igreja... nas catacumbas.

Mas é lícito que, na época dos astronautas e dos Direitos Humanos, o unico a não ter direito à vida livre seja o Cristo e... o cristão?!!

Toda pessoa culta e honesta deve contestar uma tal situação.

E solidarizar com os cristãos perseguidos.

Comunidade Lituano Brasileira

C. P. 4421 (Fone 273.0338)

01000 SAO PAULO, SP.

APARECIDOJ buvo išdalintas lapiukas, kurio 4 puslapy buvo pateikta tokia informacija apie LIETUVĄ

MINTYS APIE MOTERIS

Kartą netoli Chicagos esančioje Mundelein seminarijoje kunigų rekolekciuose kalbėjo vienas buvęs Formozos misionierius. Jis aiškino, kad to krašto raštinėjami ne tiek ženklai garbams išreikšti, kiek simboliniai žodžiai sąvokai pasakyti. Norint pasakyti "taika", "ramybė" piešamas namuko siluetas ir jo viršuje viena moteris. Jei norima pasakyti nesantaiką, ginčus, piešamas namukas su dviem moterimis.

Gal tai iš dalies tinka Azijos kai kurių kraštų moterims, bet mes lietuvėmis galime papildyti, kad jos ir dvi, ir kelios moteris moka sutarti ir vieningai atlikti reikšmingus darbus. Kaip mes visi džiaugiamės sklandžiai Lietuvių moterų klubų federacijos Katalikių moterų sąjungos, birutininkių, Lietuvos dukterų, Giedros, Chicagos moterų klubo, skaučių, šaulių ir kita mūsų moterų didžiai pasigėrėtina, sutartine veikla.

Veidrodis ir keptuvė

Vienas priežodis skelbia, kad moteris, kuri myli veidrodį, nenėčia keptuvės. Šiame posaky yra taip pat nemažai klaidų. Visu pirma — veidrodis, padedantis išlaikyti tvarkingumą ir grožį nėra blogas dalykas. Man teko prieš kelerius metus viename vienuolyne matyti tualetu reikmenų spintelės priešaky buvusį veidrodį dažais užteptą. Dabar to nėra nė vienuolynuose. Veidrodis reikalingas. O dėl keptuvės, tai daugelis lietuvių jos baidosi, suterorizuotos dr. J. Adomavičiaus ir kitų, kurie primena, kad keptuvėje maisto porcijos prisisiurbia riebalų, o be to — kaitinami ir neprisotintieji riebalai darosi nebe tokie naudingi. Tačiau keptuvės nemėgimas nereiškia, kad lietuvė moteris nemėgtų virtuvės darbo. Priešingai — mūsų moterys yra geros šeiminkės.

Trys reikalavimai sekretorei

Viename JAV laikraštyje buvo išspausdintas toks skelbimas: "Reikalinga sekretorė, kuri protauja kaip vyras, elgiasi kaip moteris ir dirba kaip arklys". Čia vaizdžiai iškeliamos trys svarbios moters savybės: vadovautis protu, ne jausmais, ir protinį pajėgumą stengtis nuolat praturtinti. Antra — būti švelnia ir, trečia, — būti darbščia. Su džiaugsmu galima pasakyti, kad daugelis mūsų moterų šiomis savybėmis turtingos. Ypač tuo ryš-

kios motinos. Kažkas vieną kartą motiną paklausė, kurį iš savo daugelio vaikų ji labiausiai myli. Ši atsakė:

— Tą, kuris serga, kol pasveiksta, ir tą, kuris išvykęs, kol vėl sugrįžta.

Sesuo apie Čiurlionį ir motiną

Užtat ir iš vaikų lietuvė motina susilaukia meilės atsiliepimo. J. Čiurlionytė savo atsiminimų knygoje apie M.K. Čiurlionį pasakoja, kaip jis, prieš važiuodamas į šliubą, atsiklaupė prieš motiną, pabučiavo jos kelius, tyliai paprašė, kad palaimintų naujam gyvenimui. "Buvo iškilminga tyła, tik Juzė verkė, o mes, mažesni, jautėme, kad vyksta kažkas nepaprasta..."

M.K. Čiurlioniui studijuojant Varšuvoje buvo pranešta, kad serga jo motina. Jisai tada skubiai parvažiavo namo į Druskininkus. Jo sesuo rašo: "Įbėgęs į kambarį, puolė prie motinos kojų ir pradėjo verkėti, bet taip smar-

kiai, kad net tėvas susirūpino ir, kaip galėdamas, stengėsi jį nuraminti. Ir tik motina sugebėjo jį numaldyti, dėdamasi, kad ji jau sveikstanti ir kad nieko baisaus nėra. Brolis tolek buvo namuose, kol mama pasveiko".

Milašius apie moteris

O. V. Milašius savo kūryboje skyrė daug vietos moteriai. Jis moterį visų pirma gina prieš vyrų kėslus. "Miguel Manaros" veikale jis rašo:

Kas moteris kankina,

suverdžioja,

Tas niekšas, apgavikas, o kas geidžia savo artimo žmonos, tasai baisiausias niekšas.

Ir kas nuplėšia šlovę nors menkiausiai kaimo mergėi, o paskiau ją sielvarte ir gėdoje apleidžia,

Toksai žmogus tėra šuo ir privalo kaip šuo dvesti.

Bet Milašius perspėja ir moteris, tardamas:

Jos duodasi nučiumpamos tiktai tada, kai Dievo jau

nebėr širdy

Ir kai jau neverta jų imti.

Taip seniau atrodė tautiniai lietuvių moterų drabužiai Žemaitijoje. Kairėje — mergina, dešinėje — moteris. A. Tamošaičio piešinys (iš anglų kalba parengtos knygos)

Dvi moters mirtys

Moters taurumas yra didelis jos asmenybės turtas. Jean J. Weiss teisi, skelbdama:

— Moteris pergyvena dvi mirtis: vieną — kada pasibaigia jos gyvenimo diena, antrą — kai ji nustoja būti maloni.

Iškalbingai apie moters taurumą skelbia ir J. Eoerwoes:

— Pasaulyje esama dvejopų moterų: tokių, kurios turi širdį jos myli vieną, ir tokių, kurios ne turi širdies — šios myli šimtus

Moters vienatvė

Moteris, tiesą sakant, nori tu rėti sau artimą širdį. Anot Aloyzo Barono:

— Moteris, kaip katė, visada nori būti glostoma; ji visa kantariai pakelia, išskyrus vienatvę.

Moters palaimą tautai vaizdžiai išreiškia Roqueplan, tardamas:

— Dievas šiaurės tautoms davė blondines moteris, kad jos paguostų žmones dėl saulės nebuvimo.

Tačiau moters didysis įnašas nėra jos grožyje. Tą pabrėžia S. Catalina, rašydamas:

— Graži moteris yra knyga, kuri susideda iš vienintelio puslapio ir kurią galima perskaityti vienu pažvelgimu. Graži ir gera moteris yra knyga, kuri turi tiek puslapių, kad užtektų viso gyvenimo ją sklaidyti ir pajusti tas emocijas, kurias ji sukelia.

Pečkauskaitė apie moters uždavinį

Gal niekas taip giliai iš lietuvių moters uždavinio neiškėlė ir nevertino, kaip mūsų taurioji Marija Pečkauskaitė, kuri skelbė:

— Moters uždavinys yra kurstyti ir saugoti tą šventąją ugnelę, kuri rusėna kiekvieno žmogaus sieloje — Absoliuto, Tobulybės, Amžinybės troškimą... Vyriausias moteriškės uždavinys yra jungti žemę su dangumi.

Juozas Prunskis

ČIKAGOS BURMISTRAS ir šio miesto taryba priėmė rezoliuciją, prašančią prez. J. Carterį, valstybės sekretorių C. Vance ir JAV kongresą imtis priemonių, kad į JAV pas brolis ir seseris būtų išleisti du JAV piliečiai — Jonas Juodvalkis ir Lorraine Juodvalkytė. Vaicekauskienė, brolis ir sesuo, gimę Čikagoje. Lietuvon jie atvyko su savo motina 1930 m. Ten buvo užklupti II D. karo ir sovietų ištremti į Vorkutos kasyklas, iš kurių grįžo tik N. Chruščiovo valdymo laikotarpyje. Jų motina mirė Lietuvoje. Nors jiedu yra užsiregistravę JAV ambasadoje kaip šio krašto piliečiai, lig šiol negauna leidimo grįžti į JAV.

BRAZILIJOS lietuvių jaunimo sąjunga

I dialogą įsijungiant

PLB penktajame seime Toronte oficialiai jau dalyvaus ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos atstovai. Tad teisingai "Pasaulio Lietuvio" kovo mėn. numerį pastebima, kad "seime svaresnis bus ir jaunimo žodis". O tokio žodžio reikia: "Šitoks vyresniųjų ir jaunesniųjų lygus dialogas bendrame forume seimą tikrai pagyvins ir jaunimo klausimais padės rasti gyvenimiškesnius sprendimus" (p. 1077). Rasos Lukoševičiūtės, "Jaunimo Žiburių" naujosios redaktorės, balandžio 26 laišku kviečiamas įsijungti į išankstinį vyresniųjų bei jaunesniųjų dialogą, mielai tai darau.

Ar turime vyresnieji ir jaunesnieji skirtumų? Nėra jokios abejonės: turime. Juk esame ne tos pačios kartos žmonės. Ant- ra, augome, mokslinomės ir brendome skirtingomis aplinkybėmis. Vyresniesiems būdinga daugiau viena lietuviška kultūra su savo papročiais ir tradicijomis, jaunesnieji susiduria su dviem kultūrom, ir gyvenamojo krašto kultūra jiems daros artimesnė, nes geriau pažįstama. Trečia, jei visus keičia gyvenamasis laikas, tai šio laiko įtaka nepalyginti yra stipresnė jaunimo dvasiai ir polinkiams. Dėlto esama jau nemaža jaunimo, kuriam svetimas betkoks idealizmas, o labai artimas dienos malonumas "good time".

O vis dėlto turime ir visus draugėn jungiančių idealų bei siekimų. Jaučiamės esą tos pačios tautos vaikai — jos dukterys ir sūnūs. Vienu ar kitu būdu dalyvaujame bei reiškiamės lietuviškame gyvenime — priklausome organizacijai, dainuojame chore ar šokame tautinių šokių grupė, lietuvišku titulu sportuojame ir t.t. Visi suvokiame tautines bei valstybines savo tautos aspiracijas — kad reikia Lietuvai laisvės bei nepriklausomybės, kad svarbu išlaikyti tautinį savo identitetą. Tai nuveda mus ir į tautinę mūsų bendruomenę. Žinoma, svetur taip pat neišvengiami ir nutrupėjimai, bet šitai laikome nelaimę ir kiek pajėgdami su ja kovojame. Svetur jaučiamės esą atskiras tautinis organizuotas vienetas, pasireiškiantis palyginti gyva savo veikla.

Sugretinę savo skirtumų ir bendrybes, galime eiti ir priekalkurių išvadų. Mus jungti turi bendrieji tautiniai mūsų tikslai. Pagrindinė jungtis sveturi turi būti tautinė mūsų bendruomenė, kurios organizacinis

kimas išreikštas šiuo Lietuvių Chartos įpareigojimu: "Pasaulyje pasklidę lietuviai sudaro vieningą Pasaulio Lietuvių Bendruomenę". Reikia tik džiaugtis, kad šitai gerai taip pat suvokia Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga, savo statute išrašiusi tokius paragrafus: "PLJS vykdo Lietuvių Chartą" (Nr. 4) ir "PLJS veikia Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ribose, glaudžiai su ja bendraudama ir bendradarbiaudama" (Nr. 5).

Tačiau bėda ta, kad Sąjunga, įsisteigusi 1972 m., lig šiol tvirtai neatsistoja ant kojų. Ji turi gerų vadų, bet neturi narių, ypač JAV-se ir Kanadoj, kur stipriai veikia ideologinės ateitininkų bei skautų organizacijos. O be organizacinio užnugario nė vadų pastangos negali būti efektyvios. Taigi iš esmės peržiūrėtina PLJS organizacinė santvarka. Ar nereikėtų jos grįsti dviem pagrindais: ten, kur veikia jaunimo organizacijos, jų federacijos pagrindu, ten, kur jaunimo organizacijų nėra, individualaus priklausymo pagrindu?

Antra, PLJS turi susirasti pastovaus darbo. Vien jaunimo kongresų ar atsitiktinių demonstracijų rengimo nepakanka. Reikia taip pat einamosios dienos darbų bei pastangų. Labai gerą pavyzdį yra parodęs Ročesterio lietuvių jaunimas: jis, susispietęs scenos mėgėjų būrelin, jau pastato kelintą lietuvišką veikalą, tuo puoselėda-

mas savo tėvų kalbą, prasmingai jungdamasis į tautinės kultūros darbą, sėkmingai turtindamas savo kolonijos gyvenimą. Ar negalėtų panašiai kokio visiems naudingo lietuviško darbo rasti ir kitų kolonijų jaunimas? Jei nieko daugiau, tai bent pasikviesti Ročesterio jaunimą su jo vaidinimais. Teisingai mūsų patarlė pastebi, kad kalbus kalbą, darbus darbą randa. Prisipažinkim, esame jau prikaltėję nemažą. Tai rodo kad ir visi trys jaunimo kongresai. Dabar jau visi ilgimės ir jaunimo darbų. Tokių, kurie gaivintų ir keltų tautinę mūsų bendruomenę svetur, kurie mus

sietų su tauta tėvynėj, kurie tiesų kelia į Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę.

Norėčiau, kad apie tai PLB seime būtų kalbama ir bent kas nors konkrečiai sutariama. O šia proga nuoširdžiai džiaugiuos red. Rasos Lukoševičiūtės naudinga iniciatyva dialogą pradėti dar prieš seimą: toks dialogas bus geras įvadas į paties seimo darbus. Gerai žinau, kad kiekviena iniciatyva ir kiekviena pastanga reikalauja, kaip pagrįstai pastebi ir red. Lukoševičiūtė, daug darbo bei laiko. Tačiau be darbo ir laiko aukos neturėtume nė vieno ne tik gero, bet ir geresnio dalyko. Tad geriausios sėkmės!

Stasys Barzdukas

Tėviškės Žiburiai

KAIP KALBA?

Viktoras Simaitis

Varnos kvarkia,
Varlės kurkia,
Balandžiai burkuoja;

Katės kniaukia,
Vilkai kaukia,
O jaučiai mauroja.

Pelės cypia,
Pempės klykia,
Vyturiai čirena;

Šunes loja,
Žiogai groja,
Žąsinai gadena.

Eglutė

POEZIJA IŠ PAVERGOTOS LIETUVOS

TEGUL TAVO VAIKAI EINA
VIEN TAKAIS DORYBĖS.

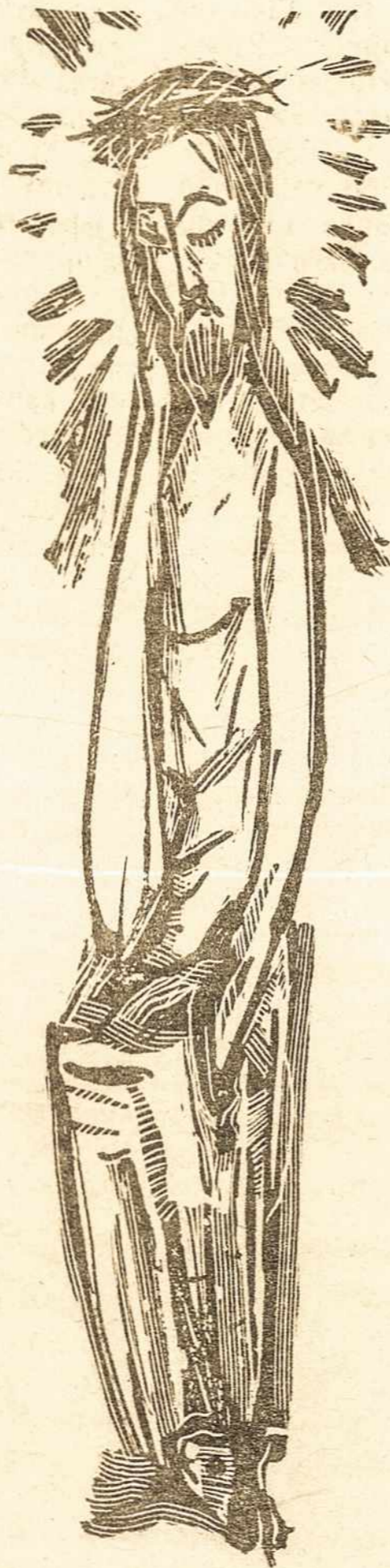
.. TEGUL DIRBA TAVO NAUDAI
IR ŽMONIŲ GĖRYBEI.

VIENO ALYVŲ KRŪMO ISTORIJA

Prisiglaudęs prie seno Smūtkelio
Augo krūmas alyvų prie kelio.
Pasodino kadaise jį tėtis,
Kad praeivis galėtų gėrėtis,
Kai pavasarį žiedus jis krauna,
Kaip išleidžia vis metūgi jauną.

Daug keleivių pro jį nukeliavo;
Jis rasa nusiprausęs žaliavo
Ir žiedais kas pavasarį kaišės —
O bitutėms tai būdavo vaisės! —
Teikė vasarą gaivų pavėsį,
Jei pavargęs po juo atsisėsi . . .

Suko paukščiai ramiai čia lizdelį —
Nieks nedraskė jų slapto namelio.
Net išskridus paukšteliams vis laikė
Tuščios šakos lizdelį palaikį . . .
Žiemomis stagarai apšerkšniję
Rodė grožio trapius karaliją.

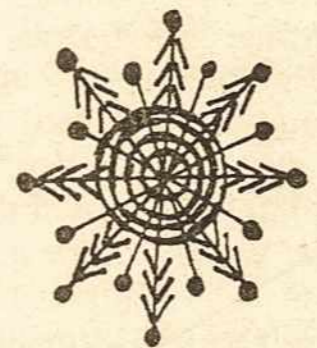
Rūpintojėlis

Ir Smūtkelis, į žemę įaugęs,
Viską matė — liūdėjo ir džiaugęs
Vainikuotas, kai budavo šventės,
Ir audras su visais kartu kentęs,
Išsiilgęs į glėbį atvertą
Jis sugrižtančius glaudė ne kartą .

O širdie, tu meni, kaip gailėjai,
Kai nulaužė pavasario vėjai
Tą Smūtkelį kaip tik per Velykas . . .
Tik alyvų krūmokšnis palikęs
Nesiliovė žaliavęs prie kelio,
Apkabinęs papėdę Smūtkelio . . .

“Va, prie šito krūmelio sustokit!”
Dažnai duodavo ženklą tik tokį,
Kai keleivis prašydavo kartais
Jį paleisti ties tėviškės vartais.
Ak! Vairuotojo šitoks gerumas!
Ak, tas mielas galulaukės krūmas!

Karo audros praūžę nutilo,
Gijo žaizdos ir randai išdilo . . .
Žiemkentėliai prie kelio žaliuoja —
Žiaurūs tankai per juos nevažiuoja.
Tiktai traktoriai užia ir skuba
Plėšti žemei pasenusį rūbą.

Pakelėj nuošaliai iškeruojęs.
Nei audrų nei karų nebijojęs
Vieną vakarą krūpteli krūmas.
— Kam to traktoriaus šitoks žiaurumas
Nesūpuos mano šakos žiedelio —
Nebepuošiu daugiau aš šio kelio .

Šalia kelio — duobė pajuodavus . . .
Išlydės ir sutiks parvažiavus.

— — — — —
Nepalaidokim čia savo viltį:
Juk dar atžalos gali pakilti!

Kristau! K r i s t a u! Sugrižk į palaukę!
Žmonės šaukiasi, ilgisi, laukia!
Be Tavęs — tuštuma, nebūtis —
Grižk — ir vėl mums padangė nušvis!

(MS)

Pasaulis pro raudoną stiklą

Lietuvišką tarybinę enciklopediją pavarčius

1977 metų pabaigoje Lietuvoje išleistas antras Lietuviškos tarybinės enciklopedijos tomas. Tai gana stambi ir gausiai iliustruota knyga, prasidedanti Bengladešo ir pasibaigianti demokratinio centralizmo aprašymu. Šis tomas taip pat kaip ir pirmasis, išėjęs 1976 metais, turi 640 puslapių, 20 x 26 cm formato. Iš viso užplanuota išleisti dvylika šios enciklopedijos tomų. Dėl didesnio puslapių skaičiaus kiekviena tome, didesnio formato ir smulkesnio šrifto Tarybinės enciklopedijos teksto bus maždaug tiek, kiek jo yra 28-se Lietuvių enciklopedijos tomuose. Taigi, Tarybinė enciklopedija bus aštuoniais tomis mažesnė už bostoniškę, įskaitant pastarosios papildomąjį tomą.

Enciklopedijoje gausu spalvotų žemėlapių ir spalvotų iliustracijų. Technikos ir mokslo straipsniai įdomūs ir lengvai skaitomi. Juose galima rasti daug naujų lietuviškų terminų — naujadarų, kaip pavyzdžiui, blizgodariai, daugdara, dažnis ir kt., o taip pat ir tarptautinių, kaip turniketinė antena, bihevizmas, akseptorius ir kt. Šių tarpe yra ir abejotinos vertės skolinių, pavyzdžiui, daika (anglų dyke), bukletas (booklet) ir broileris (viščiukas).

Žmonių vardų ir vietovardžių rašyba artima tų žodžių tarimui su pridėtomis lietuviškomis galūnėmis. Šitaip pakeistus vardus ne visada lengva atpažinti. Enciklopedijoje randame kad Aleksandras Belas yra telefono išradėjas, J. Čyveris — devynioliktojo amžiaus Amerikos rašytojas ir Daramas yra žinomas Šiaurės Karolainos universitetinis miestas.

Tarybinis žargonas ir socialistinio kulto dualizmas

Kol skaitai mokslo ir technologijos straipsnius, atrodo, viskas parašyta lietuviškai. Tačiau ekonomijos, sociologijos ir politikos straipsniuose gausu tarybinio žargono. Čia rasi nuosprendį ir darbuotoją, tarpšakinį darbo atlyginimą bei išnaudotojišką visuomenę, suinteresuotumą bei patvaldystę, užduoties viršijimą bei tarifinį atlygį ir daugybę kitų tarybinio kulto frazių.

JONAS ANIČAS

Šio kulto naivumas eina raudonu siūlu per visus abiejų tomų puslapius. Viena ryškiausių jo žymių yra nesibaigiantis dualizmas: Kapitalistinės šalys iškasa 1165 milijonus tonų anglių į metus, o socialistinės šalys 1653 milijonus tonų; kapitalistai pagamino 1972 m. 23 776 000 keleivinių automobilių, o socialistiniai kraštai 1 457 000. "Kapitalizmo sąlygomis atsiskaitymai negryniaisiais ekonominį pagrindą parengia kredito ir bankininkystės augimas", o "socializmo sąlygomis atsiskaitymas negryniaisiais padeda užtikrinti liaudies ūkio lėšų apytaką"; "buržuazinėje etikoje egzistuoja dvi požiūrio į autoritetą tendencijos: autoritarizmas ir nihilizmas", o "pagal Engelsą tam tikras autoritetas ir pavaldumas būtini", ir taip be galo.

Daug kur, beskaitant šių kapitalistinių ir socialistinių "priešingybių" sugretinimą, pasidaro visai neaišku, ar lengviau sloguoti visą savaitę, ar tik septynias dienas. Štai, pora tokių pavyzdžių. Apie kapitalistinius kraštus šioje enciklopedijoje sakoma: "Bet darbo užmokesčio didėjimo tempai atsiliko nuo darbo našumo augimo". Toliau tame pačiame straipsnyje dėstomos socialistinės (tarybinės) sąlygos: "Tačiau visuomeninio darbo našumas didėja greičiau negu darbo užmokestis". Taigi, kaip atskirti kapitalistinį "bet" nuo tarybinio "tačiau"?

Straipsnyje apie darbą skaitome: "Darbo organizavimas tokio- mis sąlygomis (atseit, kapitalistinėmis) remiasi ekonomine prievarta — bado drausme, nuolatinė darbininko baime netekti darbo". O, štai pagal šį straipsnį visai kitaip yra tarybiniam rojuje: "Socializmo sąlygomis vylauja principas — kas nedirba, tas nevalgo". Taigi, čia ir kyla klausimas, ar žmogus nevalgydamas badauja, ar badaudamas nevalgo? Turbūt tik marksizmo filosofai galės išspręsti šią dilemą!

Kad "socializmo sąlygų principas" apie valgyimą ir nevalgyimą kartais nesuklaidintų skaitytojo, tarybinė enciklopedija, beaiškindama bado sąvoką, tarp kitko, taip postringauja apie badaujančius kapitalistus: "Koncentruojantis... gamybai, susidaro pagrindas augti nedarbui, skurdai, daliniam badiui (pvz. JAV daugumos darbininkų darbo užmokestis yra mažesnis už... net oficialų pragyvenimo minimumą)". Taigi, matote, kad dauguma Amerikos darbininkų badauja arba mažiausiai kenčia dalinį badi!

Tarybiniam brutalumui pagarbinti skirtą dualizmą galima pailiustruoti tokiais šio kulto pavyzdžiais. Straipsnyje apie Antarajį pasaulinį karą skaitome: "1941.XII. - 1942. V, ji (t.y. Japonija) užgrobė (pabraukimai mano) Birmą, Malają, Tailandą, Filipinus". Tačiau apie tarybinį suomiškų žemių grobuoniškumą sakoma: "1940.III.12 taikos sutartimi TSRS valst. *siena buvo kiek atsitolinta* nuo Leningrado". Arba vėl skaitome: "Faš. Vokietija 1939. IX. užpuolė Lenkiją", bet "1939. IX. 17 Raud. Armija pradėjo tų sričių (t.y. Lenkijos rytinių sričių) išvadavimą", arba dar "1940.VI TSRS pasiūlymu Rumunija *gražino* Tarybų Sąjungai 1918 užgrobtą Besarabiją ir *perdavė* š. Bukoviną". Taigi "piktosios antitarybinės dvasios" užgrobia užpuola, o tarybinis rojus atitolina, išvaduoja, pasiūlo perduoti.

Atranka pagal tarybinę "tiesą"

Tarybinė enciklopedija yra tarybinė ne tik savo primityvaus ir barbariško kulto frazeologija, bet ir savo turiniu. Kaip jau minėta, jos visų tomų apimtis bus ne ką mažesnė už Lietuvių enciklopediją. Tačiau lietuviškoms temoms joje skirta daug mažiau vietos, negu bostoniškėje enciklopedijoje. Pavyzdžiui, tarybinė enciklopedija Birštonui skiria mažiau negu vieną skiltį ir tik dvi iliustracijas, o Biržus aprašo vienoje skiltyje su trimis iliustracijomis. Tuo tarpu Lietuvių enciklopedijoje Birštonas pavaiz-

duotas penkiomis iliustracijomis ir jo aprašymas užima beveik tris puslapius, o Biržams skirtos devynios iliustracijos ir du puslapiai teksto. Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Algirdo vaidmuo ir valdžia rusų žemėse Tarybinės enciklopedijos yra aprašyti be iškraipymo. Tačiau jam iš viso skirta tik viena skiltis (1/3 puslapio). Lietuvių enciklopedija Algirdui skiria keturis su puse puslapių. Tarybinėje enciklopedijoje Chicagos aprašyme lietuvių gyvenimui iki 1947 metų skirta truputį daugiau negu viena skiltis. O kas dar Chicagoje įvyko po 1947 metų? Ogi štai, ką skaitome: "1947 - 67 veikė buv. šachtininkų choras". Tik tiek. Nei dailės parodų, nei operų, nei parapijų ar spaudos! Už tai Armenijai tarybininkai skiria bemaž 14 puslapių su trim spalvotais ir vienu nespalvotu žemėlapiu, 12 spalvotų ir 15 nespalvotų iliustracijų. Bostoniškėje enciklopedijoje Armenijai skirta nevisai keturi puslapiai ir nė vienos iliustracijos. Gal dėl to bostoniškė ir vadinasi Lietuvių enciklopedija, kad jai daugiau rūpi Chicagos lietuviai, negu Jerevano darbo žmonių mitingas, o Tarybinė enciklopedija yra pagal jos pavadinimą lietuviškoji, o ne lietuvių, nes ji pirmoje vietoje yra rusiškai tarybinio smurto propaganda, nors ir lietuviškai parašyta. Šitą gerai pailiustruoja tai, kad joje randame bent vienuolika Aleksandrovių ir tiek pat Aleksejū bei Aleksejevų, Antonovų bei Antonovičių ir kitų kitokių komunistinės partijos Chazarovų ir Atamukų, smaugusių lietuvių laisvę ir net niekad negirdėjusių Lietuvos vardo.

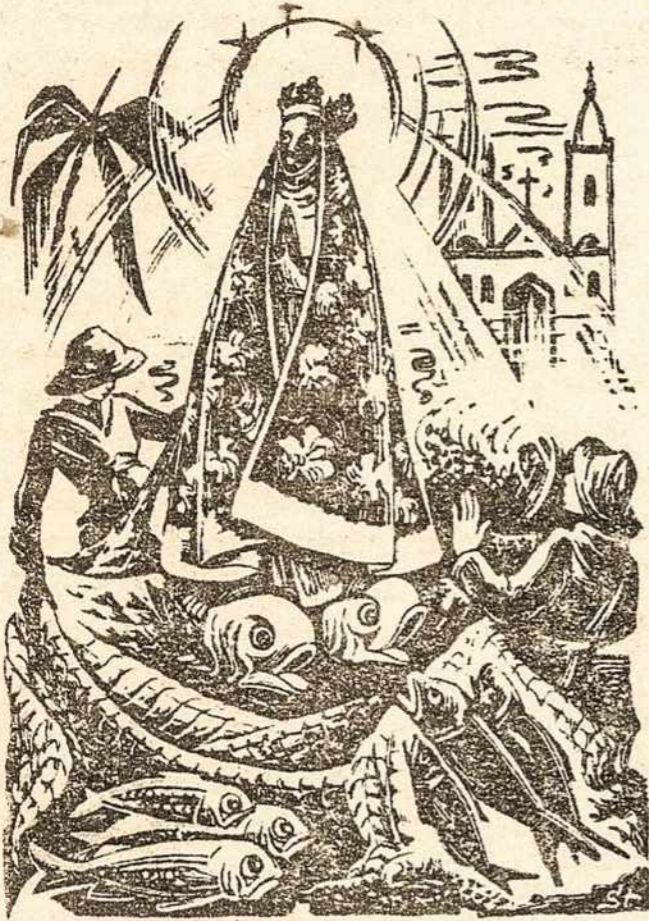
Tarybinėje enciklopedijoje paminėtas lietuvių moksleivių marksistinis *rankraštinis* "žurnalas" "Atžala", kurio 1916 - 17 metais išėjo *net trys* numeriai Voroneže. Tačiau visiems žinomas kultūros žurnalas "Aidai" nepateko į šią enciklopediją.

Panašiai yra ir su kitataučiais. Amerikos komunistė Angela Davis yra ir aprašyta ir nuotraukoj parodyta, bet Amerikos prezidentas James Buchanan ir poetas R. Blackmur nepaminėti.

Lietuvių vyskupui Deksnui ir poetui Andriekui taip pat nerastata vietos šioje enciklopedijoje. Užtai joje randame tokią "garsenybę", kaip poetą Dabulevičių, kurio visos "kūrybos" lygi gerai pailiustruoja toks posmas:

MŪSŲ ŽINIOS

VI Stančikaitė
Brazilijos Madona

TAUTINĖ ŠVENTKELIONĖ

Birželio 18 įvyko TAUTINĖ LIETUVIŲ ŠVENTKELIONĖ Į APARECIDA. Šiomet ji vyko birželinį įvykių šviesoje. Stengėmės tautai išreikšti savo pasirusime šventkelionei, pačių pamaldų metu ir per lapiuką "A Romaria dos Povos Bálticos", kurio keli tūkstančiai buvo išdalinti gausiems maldininkams iš visų Brazilijos vietovių. Tą mintį pakartotinai išnešė "Radio Aparecida", kuri ne tik pačios šventės proga, o jau nuo 15 dienos skelbė lietuvių šventkelionę ir priminė Lietuvą ir Bažnyčios Lietuvoje padėtį.

Ypač per Mišias, kurias koncelebravo trys lietuviai kunigai — Mečišlovas Valiukevičius iš Niteroi, Petras Urbaitis ir Pranas Gavėnas iš S. Paulo — maldos, komentarai, giesmės — viskas buvo už Lietuvą ir komunizmo pavergtas tautas. Kun. Valiukevičius, visų pažįstamas ge-

**Darbas samone išbudinęs
Mums kovingą pirmtakūnų,
Kelią rodė į komūną
Ir kovoje mus užgrūdino.**

Šio "poeto" biografijoje pažymėta, kad jis miręs Magadane. Tik nepasakyta, kaip jis atsidūrė šiame Sibiro užkampy. Patikrinę kitus tarybinius leidinius, randame paaiškinimą: "Asmenybės kulto aplinkybėmis buvo represuotas, žuvo.... Magadane. 1957 m. reabilituotas", atseit Stalino išvežtas į Sibirą ir nužudytas Magadane. Vargšui "kelio rodyklė į komunizmą" pakrypo į koncentracijos stovyklą!

Kalbant apie "represuotuosius", paminėtina, kad šios enciklopedijos straipsnis apie Altajaus rytuose esantį Debiosų kaimą papildytas nuotrauka: Debiosų lietuvių vaikų namų auklėtinių ir pedagogų grupė 1943 m. Pažymėta, kad šie lietuvių vaikų namai veikė nuo 1941.XII.15 iki 1944.XII.24. Tik, žinoma, nepaaiškinta, kaip šie lietuviukai atsidūrė tame Sibiro užkampy.

Nepaisant vykusiai parašytų straipsnių matematikos klausimais ir eilės gerų technologinių rašinių, kurie neperkrauti rusiškom "išradėjų" pavardėm, ši enciklopedija dėl straipsnių ir biografijų atrankos, jų formos ir turinio liks istorijoje liudyti tarybinę prievartą ir jos sukurtą nusiskurdusį ir primityvų kultą.

Vis tiek kas ir kiek prisidėjo prie šio leidinio formos ir turinio: autoriai ir redaktoriai, konsultantai, cenzoriai ir leidėjai, prievartautojai komunistų partijoje Vilniuje ir Maskvoje, lietuviai ir jų viršininkai rusai — visi jie turi nepaneigiamą dalį šio savo dvasinio skurdo paminklo statyboje. Ateities kartos stebėsis, kad 20 amžiaus pabaigos civilizacijoje galėjo pasirodyti tokio primityvaus tamsumo ir naivaus aklumo straipsnių rinkinys, dargi pavadintas enciklopedija, t.y. moksliniu informaciniu rinkiniu.

DRAUGAS

OLIMPIADAI RUOŠTI KOMITETAS

Olimpiadai Ruošti Komiteto lietuvių skyrius jau gavo prašytos paramos savo atletams — sportininkams iš šių firmų:

DENTAL CUIABANA (Cuiabá, Mato Grosso)

A CIRURGICA (Jundiai, SP')

DISTRIBUIDORA CAMPINEIRA PRODUTOS MÉDICOS Ltda. (Campinas)

Šios firmos davė sportinių marškinių, kelnaičių, kojinių.

Iškoma daugiau finansinės paramos pilnom uniformom pagaminti, su užrašu LITUANIA ir lietuviškais motyvais.

KVIEČIAMA KIEK GALIMA DAUGIAU LIETUVIŲ, KILMĖS SPORTININKŲ.

Įsirašymas baigiasi birželio (junho) 30 dieną. Įsirašymas vyksta per šį lietuvių komitetą (galima skambinti ML-vos numeriu: 273-0338).

LIETUVIŠKOJI ŠEIMA YRA MAŽOJI LIETUVA,
KURIOJE AUGA ATEITIS TAUTA

ras pamokslininkas, oratorišku jautrumu priminė kankinę Lietuvą ir kvietė gausius maldininkus brazilus už ją melstis, o taip par nepasiduoti komunizmo vilionėms. Už Lietuvą, Latviją ir Estiją, kurios nuo 12-to šimtmečio jau vadinamos "Marijos žeme", kun. Pr. Gavėnas sukalbėjo "Sveika, Marija" lietuviškai, o už didžiąją Kiniją ir kitas rytų tautas kun. P. Urbaitis, pristatytas kaip Kinijos misionierius ir kinų komunistų kankinys, sukalbėjo tą pačią maldą kiniškai. Nepasidavė aei komentatorius, padre Geraldo, kuris kvietė visus kartu sukalbėti "Ave, o Maria" portugališkai.

Lietuvių choras, nors ir silpnutis tokioj milžiniškoj šventovėj, sugiedojęs "Pulkim ant kelių", "Prieš Tavo altorių", "Jėzau, pas mane ateiki", užbaigė tradicine "Sveika, Marija", taigi — kaip namie.

Kas nemažiau jaudino (bet tuo pačiu sukėlė gėdą ir net tam tikrą pyktį) tai faktas, kad didingoj salėj (telpa, sako 12.000 žmonių), jau nuo 7 val. ryto buvo rezervuota ir visą laiką saugoma 600 vietų lietuviams ir jų programai. Reikėjo teisintis, kad numatyta programa buvo "ištrinta" iiūdesio ženklan dėl Marijos statulos išniekinimo. Atrodo, kad šventovės vadovybė šitokį mūsų gestą pozitiviai įvertino.

Po pietų lietuvių delegacija aplankė kard. Vasconcelos Motta, kuris (87-rių metų) labai įdomavosi Lietuva ir lietuvių kolonija. Kita grupė užkopė į "Cruzeiro" kalną, eidami kryžiaus kelius, ypač už Lietuvą.

Nestigo ir nuotykių. Viena maldininkė apalpo — ir reikėjo pasinaudoti vietine "skubiąja pagalba". O kitai, leidžiantis nuo kalno po kryžiaus kelių, vienas "maldininkas" tik capt už rankinuko — ir pasileido tekinas žemyn, pro medžius ir krūmus. Dar gerai, kad buvo, matyt, "gerasis vagis": kiek pabėgėjęs ir kitų pagąsdintas, išėmė tik pinigus, o rankinuką, su raktais ir dokumentais, numetė ant kelio.

Šventkelionę organizavo Broliukai, BL Bendruomenė ir lietuvių parapijos. Vyko du autobusai iš Zelinos ir po vieną iš Mookos ir C. Verdės, apimdami maldininkus ir iš kitų bairų. Buvo tautiečiu ir iš toliau, kaip Arujá ir Sta. Izabel. Svarbu pažymėti dalyvavimą kun. M. VALIUKEVIČIAUS, kuris atstovavo visiems RIO lietuviams asmeniai, daugeliui jų, kun. P. Urbaičio paskatintiems, bet dėl vienos ar kitos priežasties, tegalintiems tik dvasiniai dalyvauti.

Galop reikia priminti ką anksčiau šv. Kazimiero p-jos klebonas, kun. Pr. Gavėnas, kviesdamas šventkelionėn, pabrėžė: Be jokios rimtai pateisinančios priežasties atsisakyti dalyvauti šioje šventkelionėje yra laikytina socialiniu-visuomeniniu nusikaltimu, pažeidžiančiu mus visus — ir čia, ir Lietuvoj. Vietiniai tatai apibūdina sakydami "se omitir' ir 'ômmissão". Mes tai vadinkime tikru jo lietuvišku vardu: APSILEIDIMAS. Šiuo atveju — visuomeninės pareigos apleidimas, nes apleidimas PROGOS IR GALIMYBĖS GINTI SAVO TĖVYNĖ.

MŪSŲ ŽINIOS

PABALTIEČIŲ PARODA

Numatytos Kultūrinės Pabaltiečių parodos atžvilgiu įvyko nekurie pasikeitimai, labai patarnaujantys mūsų naudai.

Imigrantų Olimpiados Organizacinis Komitetas ruošia ne tik sportines varžybas bei folklorines imigrantų manifestacijas, o ir KULTŪRINĘ PARODĄ. Paroda bus "Biennial" patalpose IBIRAPUEROJ, dabar naujai perstatomuose rūmuose. Parodoj prisistatys apie 30 tautų pakviestų per jų turimus konsulatus.

Paroda bus atidaryta kartu su III IMIGRANTŲ OLIMPIADOS atidarymu. Jai atidaryti yra pakviestas dabartinis Respublikos Prezidentas, gen. Ernesto Geisel, ir būsimasis, gen. João Batista Figueiredo. Su šiais aišku, dalyvaus ministeriai, svetimų valstybių ambasadoriai, konsulai, tv, radijas, spauda, São Paulo visuomenė.

Įdomu – ir nepaprastai svarbu – kad ir pabaltiečiai – LIETUVIAI, LATVIAI IR ESTAI, per Pabaltiečių komitetą, buvo pakviesti oficialiai dalyvauti šioje Imigrantų parodoje.

Tai Lietuvai ir kitoms Pabaltijo valstybėms didelė garbė, kad galėsime dalyvauti kartu su kitomis pasaulio tautomis, laisvai plevėsuojant, kartu su kitų laisvų tautų vėliavomis ir mūsų TRISPALVEI. Tai proga, kuriai panašios nei už didžiausius pinigus

negalėtum gauti; ir kuriai pražiopsoti – būtų didžiausias nusikaltimas prieš kenčiančius brolius ir pavergtą Tautą.

Tik kyla klausimas: AR MES MOKĖSIM IR SUGEBESIM TINKAMAI PASIRODYTI? AR SUGEBĖSIME PRISTATYTI LIETUVIŲ TAUTOS liaudies meną ir lietuvių kultūrą? Ar MOKĖSIME TINKAMAI PRISTATYTI LIETUVĄ?

Tai ne vieno kurio darbas ir atsakomybė. Čia VISŲ INTERESAS ir VISŲ PAREIGA.

Turime jungti visas jėgas, visus meninius išteklius ir gabumus – ir ruošti šią parodą labai rimtai. To reikalauja mūsų kolonijos ir Tėvynės garbė.

Būsime kviečiami visi prisidėti prie šio svarbaus, didelio įvykio. Vieni eksponatais, kiti darbu, kiti pinigine parama ir t.t. Jaunimas, ponios ir panelės turinčios lietuviškus tautinius rūbus, bus kviečiamos jais dėvėti įvairių manifestacijų metu.

Tikiu, kad mes neatsiliksim nuo kitų tautų. Priešingai, turime dėti daugiau pastangų, negu kitos tautos. Nes kiti turi savo laisvas valstybes, savo konsulus, ambasadorius, pripažintus savo tautų atstovus. Gi Lietuvos atstovais TURIME BŪTI MES – KIEKVIENAS TAUTIETIS/TE. Ir VISA LIETUVIŲ KOLONIJA.

Kpt. J. Čiuviņskas

NAUJA LIETUVIŠKA VASARVIETĖ

Sekmadienį, birželio 18 d., pakeliui į Ribeirão Pires, SP, buvo pašventinta stebėtinai graži vasarvietė: didelis pilnai įtaisytas namas, dailiai aptverta nuosavybė, sargo namelis, du maudymosi baseinukai, pečius, šulinys su menišku darželiu ir dar projekte šokių salė.

Vasarvietės šeimininkas yra simpatiškas, atviro būdo vyrukas, PETRAS PETKEVIČIUS, iš V. Bela, taip užsiėmęs darbais, kad net užmiršęs apsivesti. Atidarymo progai jis sukvietė virš 50 tarp giminių, bičiulių ir pažįstamų. Kun. S. Šileika atlaikė Mišias ir pašventino Sodybą. Sekė pietūs, linkėjimai – nes buvo taip pat Petriuko gimtadienis – muzika ir šokiai.

IŠVYKOS

Praėjusią savaitę išskrido į JAV-bes ir paskui į Torontą inž. Algirdas ir p. Lidija IDIKOS. Numatę pabūvoti užsieniuose du mėnesius.

Iš Rio išskrido adv. ANTANAS GAULIA, kuris dalyvaus taip pat Pasaulio Lietuvių Seime kaip BLB-nės atstovas.

Kiek anksčiau išskrido prel. PIJUS RAGAŽINSKAS, irgi BLB-

nės atstovas (bei ML korespondentas iš Pasaulio Lietuvių Dienų Toronte).

Kiti BLB-nės atstovai, jei nebus kokių kliūčių sutrukdyti, irgi už kelių dienų išskris į Torontą.

Iš Montevidéjaus T. Petras Daugintis pranešu: "Išvykstu birželio 28 d. į Torontą. Iš Toronto vyksiu darbuotis Chicagon". Ir dar

kartą visus sveikina.

Visiems mūsų keliautojams GERIAUSIOS SĖKMĖS.

LIETUVIŲ ŠVENTKELIONĖ SPAUDOJ

Net toks laikraštis, kaip O ESTADO DE SÃO PAULO, birželio 17 davė tokią informaciją apie mūsų šventkelionę:

Colônias promovem romarias

Três grandes romarias – das quais duas terão a particularidade de serem integradas exclusivamente por elementos de colônias estrangeiras e seus descendentes – se dirigirão a Aparecida neste final de junho e em julho. A primeira acontecerá neste domingo. Como fazem todos os anos centenas de lituanos irão pedir à padroeira do Brasil que liberte os países bálticos do

jugo da União Soviética. No dia 25, cerca de 30 mil japoneses e nisseis da Grande São Paulo, Bastos, Mogi das Cruzes, Arujá e Marília, tendo à frente o bispo de Tóquio, Hamao, farão a romaria dos 70 anos da imigração japonesa. Em julho, acontecerá a famosa romaria a pé, organizada em Três Corações, Minas, por Clóvis Nêcer.

BE LIETUVIŠKOS SPAUDOS NEBUS SAMONINGOS TAUTOS!

Lietuviškai kalbanti

Vyrų – moterų – vaikų gydytoja

DRA. HELGA HERING
médica

HOMENS – SENHORAS
CRIANÇAS

Rua Quartim Barbosa, 6
Vila Santista – Bairro do Limão. Tel.: 265.7590.

FÁBRICA DE GUARDA-CHUVAS

Guarda chovas de todos os tipos, para homens, senhoras e crianças. Mini-sombrinhas, tipo italiano e alemão.

Vicente Vitor Banyas Ltda.

Inscr. Estadual: 104.519.617

C.R.C.80.882.909/001

R. Coelho Barradas, 104
V. Prudente

Fones: 274.0677 - (Res. 274.1886)
São Paulo

MŪSŲ ŽINIOS

SODYBOS ATIDARYMO IŠKIDMĖS

Ivyks liepos mėnesio 9 dieną. 10 val. stovyklos pašventinimas ir stovyklos įrengimų aplankymas. 11 val. Šv. Mišios visų prie stovyklos darbu ir aukomis prisidėjusių intencija. Po to bus "churrasco". Neturintiems savo automobilių bus organizuojami specialūs autobusai. Norintieji išvykoje valgyti "churrasco", turi iš anksto įsigyti pakvietimą. Planuojama šia proga išleisti specialų išvykos ženklą.

Iš kiekvieno São Paulo bairo, kur atsiras pakankamas norinčiųjų vykti skaičius, išeis autobusas.

KLEBONO JUBILĖJUS

Liepos 12 dieną kun. J. Šeškevičius švenčia SIDABRINĘ KUNIGYSTĖS SUKAKTĮ. Jubiliejinės Mišias laikys 7 val. ryto lietuviškai ir 19,30 portugališkai.

Visiems lietuviams, kurie neturės progos tą dieną į šv. Mišias atvykti, Sodybos atidarymo Mišios skaitys SUKAKTUVINĖMIS MIŠIOMIS.

BLB-nės TARYBOS POSĖDIS

Brazilijos Lietuvių Bendruomenės Tarybos posėdis įvyko birželio 16 d. šv. Kazimiero p-jos salėj.

Buvo tariamasi Lietuvių Sodybos atidarymo programa, Šventkione į Aparecidą ir BLB-nės naujos valdybos rinkimais. Rinkimai buvo numatyti šių metų spalio (outubro) 15 dieną.

STOVYKLA

Kęstutis Sušinskas, Vyriausios Ateitininkų Federacijos Valdybos narys Užsienio reikalams, rašo, kad ateitininkai atsiųs du tautininkų mūsų jaunimo stovyklai. Stovykla, kaip jau buvo rašyta prasidės liepos 16 dieną.

PAIEŠKOJIMAS

Paieškomas Juozas Norkūnas, sūnus Simono, gimęs 1900 m., Brazilijon atvykęs 1930 m.

Informacijas prašoma perduoti V. Zelinai klebonijai.

LITERATŪROS BŪRELIS

Mėnesinis Literatūros Būrelio pobūvis įvyks birželio 24 d. 20 val. pas Rožę ir Alfonsą D. Petraičius, rua Nova York 28, apt. 32, Sumaré (Telef. 65.3286).

LIETUVIŠKOS SPAUDOS RĖMĖJAI
YRA SAVOS TAUTOS GYNĖJAI

TAUTINIŲ ŠOKIŲ FESTIVALIS

ML birželio 19 d. gavo iš São Pauliaus Valsčiaus Valdybos, Sporto ir Pramogų Departamento, laišką, adresuotą GRUPO FOLCLÓRICO LITUANO.

Jame praneša, kad šis Departamentas ruošia IV TAUTINIŲ ŠOKIŲ FESTIVALĮ, kuris įvyks rugpjūčio (agosto) 31 d., 19,00 val. IBIRAPUEROJ, Ginásio do Centro Educacional e Esportivo.

Ir kviečia "esse conceituado grupo folclórico para participar do referido Festival".

Tarp 11 taisyklių (Regulamento), mums svarbu pabrėžti tai, kas ypač liečia mūsų tautinį pasireiškimą:

Art. 2.: . . . participando as entidades especialmente convidadas. Taigi, "Grupo Folclórico Lituano" yra pažįstamas, pripažįstamas ir kaip toks, pakviestas.

Art. 2, § 2: As entidades, juntamente com as relações nominais, deverão fornecer os históricos dos grupos e as características das danças a serem apresentadas. Taigi, istorija ir charakteristika.

Art. 9.: . . . as entidades deverão se apresentar em trajes típicos e suas bandeiras. Taigi: tautiniai rūbai ir tautinė vėliava. Kas Lietuvoj draudžiama, čia galės pasireikšti laisvai.

NB. . . necessitamos da confirmação do referido grupo até o dia 30 do corrente (junho).

Tik klausimas: Ar yra "Grupo Folclórico Lituano" kaip toks? Kas už jį atsako? Kas koordinuoja, kadangi, atrodo, yra keli vienetai?

Šio ML numerio
GARBĖS LEIDĖJAS
STASYS MELIŪNAS
Gili padėka Jam bei Jo šeimai ir geros sėkmės Jo darbams.
ML Administracija

LIETUVIŲ DRAUGISKUMO DIENA

Liepos 9 dieną:

LIETUVIŠKOS SODYBOS ATIDARYMAS

- 7,30 val.: išvykimas
- 10,00 val.: pašventinimas ir apžiūrėjimas
- 11,00 val. Šv. Mišios
- 12,00 val.: pietūs – "churrasco"
- Vieta autobuse ir "churrascui" galima užsisakyti
- Zelinoje: klebonijoje (telefonas 63.5975),
- Mookoje: pas saleziečius (telefonas 273.0338),
- Agua Rasa: pas p. Vijūną
- Pque das Nações: pas p. K. Skorupskį (telefonas 446.4440).
- Kitų bairų platintojai bus paskelbti vėliau.
- VISI LIETUVIAI LIEPOS 9 DIENĄ VYKSTA Į ATIBAJĄ PRALEISTI DIENĄ KARTU IR PASINAUDOTI SAVOS SODYBOS GAMTA BEI KITAIŠ MALONUMAIS.

PETRINĖS, JONINĖS, ANTANINĖS
Šeštadienį, liepos (julho) I dieną, šv. Kazimiero p-jos saleje.
- 18 val.: įžanginis PARAPIJOS KOMITETO posėdis
- 19 val.: Šv. Mišios už visus Petrus, Jonus ir Antanus.
- Seks CHURASCO.
Pelnas skiriamas naujiems vargonėliams apmokėti.
Rengia AUŠROS CHORAS
Visi kviečiami dalyvauti

SEMANÁRIO NOSSA LITUÂNIA

MŪSŲ
LIETUVAI

Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP.

Diretor responsável
VYTAUTAS BACEVIČIUS

Redige: Equipe Editorial
Administrador: Stanislo Šileika

METINĖ PRENUMERATA: 150 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 700 kr.
Paskiro numerio kaina: 3,00 kr. Užuojautos ir sveikinimai nuo 60 kr. pagal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija. Čekius rašyti: "Stanislo Šileika" vardu.

Straipsnius ir korespondenciją redakcija taisy, pertvarko savo nuožiūra. Nenaudoti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimų kalbą ir turinį redakcija neatsako. Laikraštis spausdinamas pirmadienį: vietinės žinios ir pranešimai 9-10 puslapiams redakcijai įteiktini ne vėliau kaip iki sekmdienio vakaro.